

Jules Philippona ontvangt 'Tussen tulpen en de zee'

Louis van Trigt

Ergens halverwege de jaren zestig besloot ik samen met mijn broer op een zondagochtend in maart maar eens vroeg op het strand te gaan lopen. Toen we rond half negen op het fietspad langs de weg naar Langevelderslag reden, kwam ons een Renault 4 tegemoet, waarvan we de bestuurder onmiddellijk herkennen: Jules Philippona, onze toenmalige leraar aardrijkskunde op het Fioretti College te Lisse, destijds wonend in De Engel. Hij was alweer op de terugweg en we wisten dat zijn vroege bezoek met vogels te maken had.

Hij was voor velen een bijzondere docent; zijn lessen waren degelijk en systematisch, en hij had oog voor de individuele leerling. Hij organiseerde excursies op diverse gebieden en wees ons op de mogelijkheid klassieke schoolconcerten van het Noord-Hollands Philharmonisch Orkest in het Concertgebouw in Haarlem te bezoeken. Zonder dat hij het erover had, wist je dat er voor deze man meer was dan alleen het lerarenbestaan, en dat natuur en vogels daarbij heel belangrijk waren.

In 1967 verhuisde hij naar Kraggenburg in de Noordoostpolder om te gaan werken op een middelbare school in Kampen. We betreurden zijn vertrek en wisten zo langzamerhand wel dat zijn verhuizing ook met in Nederland overwinterende ganzen te maken had.

In de tweede helft van de jaren zeventig ging ik jaarlijks in februari wel een dag naar Friesland om ganzen te kijken. In de tijd waren de overwinterende aantallen minder groot dan tegenwoordig.

Uit 'Het Beste Vogelboek' (1971) was mij inmiddels duidelijk geworden dat Philippona een van de Nederlandse deskundigen op dat gebied was en daarom belde ik hem van tevoren even op om te vragen wat de beste plekken waren om te gaan kijken. Zijn informatie klopte dan altijd precies. Bovendien verscheen in 1976 het boek 'Wilde ganzen in Nederland', waaraan hij als mede-auteur een forse bijdrage had geleverd.

Naarmate ik meer thuis raakte in publicaties op ornithologisch gebied kwam ik zijn naam vaker tegen.

Daarbij ging het altijd om specifieke soorten. In de jaren vijftig schreef hij artikelen over het voorkomen van de Glanskop in de duinen bij Overveen.

Ook inventariseerde hij weidevogels in de toenmalige graslandgebieden rond de Zilkerbinnenweg. In de laatste decennia van de twintigste eeuw deed hij veel onderzoek naar Huiszwaluwen. Het was altijd weer leuk en interessant zijn naam onder een publicatie tegen te komen.

Vanaf het moment dat de achteruitgang van de Veldleeuwerik in het oog begon te lopen, had ook die soort zijn aandacht. Het feit dat de soort het in zijn vertrouwde Bollenstreek goed bleef doen, ontging hem niet. In de jaren rond de millenniumwisseling bracht hij altijd wel een paar dagen in de streek door om zijn observaties te doen, naar aanleiding waarvan dan weer enkele artikelen verschenen. In een van die jaren hadden mijn vrouw Ingeborg (die indertijd ook bij hem in de klas had gezeten) en ik het genoeg Jules en zijn vrouw Antie een avond op visite te mogen ontvangen.

Vanaf 2003 nam ik deel aan het project Bollenvogels van de Agrarische Natuurvereniging Geestgrond. Ik zorgde ervoor dat Jules jaarlijks op de hoogte bleef van onze bevindingen, want door de langdurige ziekte en later het overlijden van zijn vrouw was hij niet meer in de gelegenheid naar de Bollenstreek te komen.

In januari 2012 was hij toch weer een keer bij ons op het avondeten. Ik was toen pas in het bezit van 'Tussen tulpen en de zee' en toonde hem het boek bij die gelegenheid. Jules toonde zich zeer geïnteresseerd en concludeerde al snel dat het een prachtig boek was.

Bij de lezing van 30 januari jl. werd het boek tegen gereduceerde prijs aangeboden. Ik moest toen weer aan Philippona's gretige belangstelling denken, maakte een praatje daarover met Koene Vegter, die meteen vond dat een vogelkenner met zo'n staat van dienst en afkomstig uit onze streek eigenlijk een exemplaar van de vereniging zou moeten krijgen. Jelle van Dijk was het daar later geheel mee eens.

In de loop van februari brachten Ingeborg en ik een paar dagen door in Drenthe. Op de terugweg reden we langs Warnsveld (bij Zutphen), Philippona's tegenwoordige woonplaats, om bij hem op visite te gaan en om het boek aan hem te overhandigen namens de Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk.

Het werd een gezellig en bijzonder bezoek. Hoofdonderwerpen van gesprek waren natuurlijk de vogels en het Fioretti College van de jaren zestig.

Toen Jules het had over zijn verhuizing naar het oosten van het land en zijn herinneringen aan de Bollenstreek, kwam hij tot de conclusie dat hij in een prachtige omgeving met veel mogelijkheden woonde, maar dat hij de zee en het strand toch altijd wel was blijven missen.

Het is natuurlijk geweldig als het lezen in 'Tussen tulpen en de zee' voortaan voor een deel in dat gemis kan voorzien.

